

Neumann János emlékülés

Neumann János 1903. december 28-án született Budapesten.

A nagy magyar matematikus születésének 100 éves évfordulója alkalmából 2003.

november 24-én az EMT Számítástechnika Szakosztálya emlékülést szervez Kolozsváron, a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetemen épületében.

A centenáriumi év jó alkalom arra, hogy minél szélesebb körben megismertessük a zseniális tudós életútját és munkásságának máig élő hatását.

Az egynapos rendezvény délelőtt 11 órakor kezdődik, egy Neumann János életét és munkásságát bemutató kiállítás megnyitójával, amely Kovács Győző jóvoltából áll majd a kolozsvári érdeklődő közönség rendelkezésére. A kilenc tablóból álló kiállítás a nap folyamán a Sapientia Egyetem előcsarnokában tekinthető majd meg.

Délután 4 órakor a program előadásokkal folytatódik az Egyetem nagytermében:

Kovács Győző,
Budapest

Miért tiszteljük Neumann Jánost?

Dr. Keresztes Péter,
Széchenyi István Egyetem,
Győr

Neumanntól a VLSI architektúrákig

Dr. Tóró Tibor akadémikus,
Temesvár

Neumann János és a hidrogénbomba

Dr. Dávid László,
Sapientia – Erdélyi Magyar
Tudományegyetem,
Marosvásárhely

*Amit manapság
a kvantumszámítógépekről tudni illik*

További részletekért forduljanak az EMT kolozsvári titkárságához.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

III. Erdészeti Szakkonferencia

Homoródfürdő, 2003. október 23-26.

Beszámoló

Az EMT Erdészeti Szakosztálya harmadik alkalommal rendezte meg a már hagyományossá vált évi szakkonferenciáját. A 2003. évi szakkonferencia témaköre az erdészeti tulajdonviszonyok változásából adódó feladatok, az erdészeti igazgatás új feladatai az erdők visszaszolgáltatása után és az Európai Unióhoz való csatlakozás előtt.

Szakkonferenciánkat ez alkalommal az udvarhelyszéki Homoródfürdőn rendeztük meg. Rendezvényünkön több mint 100 résztvevő vett részt, közülük 18 anyaországi, 30 meghívott erdőtulajdonos és több mint 50 erdészeti szakosztály tag.

Az első nap a résztvevők a parajdi és a székelyudvarhelyi erdészet vendégei voltak, ahol szakmai eszmecsere került sor az anyaországi és erdélyi szakemberek, valamint a székelypálfalvi és farkaslaki közbirtokossági tulajdonosok képviselői között.

A szakmai eszmecsere mellett Parajd és Székelyudvarhely között a tájegység történelméről és nevezetességeiről szakszerű tájékoztatást adott a vendégeknek Vofkori György nyugalmazott történelem szakos tanár, aki Udvarhelyszék, de mondhatjuk úgy is, hogy Székelyföld legavatottabb szakértője. Farkaslakán és Szejkefűrdőn a résztvevők megkoszorúzták Tamási Áron és Orbán Balázs sírját.

A következő napon a résztvevők egy egész napot kitöltő szakmai kiránduláson vettek részt a Madarasi Hargitán, a zetalaki és homoródi erdészetek területén. Útközben megtekintésre kerültek az 1995-ös széldöntés által okozott károk és a széldöntések helyén keletkezett üres területek újraerdősítése is. A Madarasi Hargitán közös ebédre került sor, az ebéd után a résztvevők a Madarasi Hargita 1801 m-es csúcsát hódították meg a nem éppen kedvező időjárási viszonyok ellenére. A Vargyas völgyében a résztvevőknek alkalmuk adódott megtapasztalni, hogy nem csak a természeti csapások okoznak kárt az erdőállományainkban, hanem a meggondolatlan emberi beavatkozások is.

A harmadik nap a konferencia napja volt, a Homoród Motel nagytermében.

A konferenciát Szakács Sándor szakosztályvezető nyitotta meg. Miután üdvözölte az anyaországi vendégeket és az erdélyi résztvevőket, felkérte Dr. Solymos Rezsőt, a Magyar Tudományos Akadémia tagját a konferencia levezetésére, aki a felkérést szívesen elfogadta.

Ezt követően a konferencia témájához szervesen illeszkedő 11 érdekes előadás hangzott el. A színvonalas és tartalmas előadásokat kérdések, válaszok és véleményezések követték, amelyek során hasznos információkkal gazdagodtunk, úgy a szakemberek, mint az erdőtulajdonosok, legfőképpen az Európai Unióhoz való csatlakozás terén.

A konferencia befejezése előtt együttműködési megállapodás aláírására került sor a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) és EMT Erdészeti Szakosztálya között.

Végül az Erdészeti Szakosztály elnöke köszönetet mondott a konferencia iránt tanúsított érdeklődésért, ugyanakkor megköszönte az előadóknak az érdekes előadásokat, valamint a hallgatóságnak az aktív részvételét. Külön köszönetet mondott a támogatóknak, akik hozzájárultak a konferencia megszervezéséhez.

Este az anyaországiak a közös vacsora alkalmával megköszönték a meghívásokat, méltatták a konferenciát és a további együttműködés fejlesztésének lehetőségeit vázolták. Befejezésül kölcsönös ajándékozásra került sor.

Utólag értékelve a konferenciát megállapíthatjuk, hogy hasznos volt mindenki számára, úgy az anyaországi és erdélyi szakemberek, mint az erdőtulajdonosok számára, mivel sok hasznos információval gazdagodtunk az erdő jövőjével kapcsolatban az Európai Unióhoz való csatlakozás előtt és után. Ha az adódó lehetőségeket ki tudjuk használni, a jövő nemzedék számára is tudjuk biztosítani az erdők fennmaradását és fejlesztését.

Ezúton szeretném megköszönni a szakosztály nevében, Dr. Köllő Gábornak az EMT tudományos elnökhelyettesének és Horváth Erikának a konferencia megszervezéséhez nyújtott támogatásukat.

Viszontlátásra 2004-ben, a Kovászna megyei Zágóban!

Szakács Sándor
szakosztályvezető

EMT-KONFERENCIÁK

IX. NEMZETKÖZI
VEGYÉSZKONFERENCIA

Időpont/helyszín: 2003. november 14-16., Kolozsvár,
Babeş-Bolyai Tudományegyetem, központi épület,
M. Kogălniceanu (Farkas) u. 1.

A konferencia elnöke: Dr. Majdik Kornélia,
az EMT Kémia Szakosztályának elnöke

A konferencia tudományos bizottsága:

Dr. Novák Lajos,
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Dr. Kílár Ferenc, Pécsi Tudományegyetem
Dr. Zsuga Miklós, Debreceni Egyetem
Dr. Bolla Csaba, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Dr. Majdik Kornélia, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

A konferencia programja

szombat, november 15.

9.00 konferencia megnyitó, köszöntők (helyszín: BBTE
központi épület, N. Iorga terem)
9.30 plenáris előadások
10.30 kávészünet
11.00 plenáris előadások
13.00 ebédszünet
14.30 poszterek bemutatása, megtekintése (helyszín:
a BBTE központi épületének I. emeleti előtere)
15.00 szekcióelőadások (helyszín: a BBTE központi
épületének I. emeleti előadótermei)
20.00 állófogadás

*A konferencia keretében a
következő plenáris előadások hangzanak el:*

Dr. Sohár Pál, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest
*Spektroszkópiával a hazai szintetikus kutatások szolgálatá-
ban: együttműködés a Szegedi Tudományegyetem kutatóival*

Dr. Greiner István, Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt., Budapest
A kombinatorikus kémia szerepe a gyógyszerkutatásban

Dr. Hollósi Miklós, ELTE, Szerves Kémiai Tanszék, Budapest
A kiroptikai spektroszkópia és főbb alkalmazási területei

Dr. Kéki Sándor, Debreceni Egyetem
Modern tömegspektrometriás módszerek és alkalmazásai

Dr. Liptay György, Magyar Kémikusok Egyesülete, Budapest
Termikus analízis, mint az analitikai kémia egy speciális módszere

Szekciók

– alkalmazott kémia	– környezetvédelem
– analitikai kémia	– oktatás-módszertan
– biokémia	– szerves kémia
– fizikai kémia	– szervetlen kémia
– kombinatorikus
kémia	– poszter
– diák-poszter

A konferencia hivatalos nyelve magyar.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Novemberben folytatódnak
a magyar nyelvű szakelőadások

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság – EMT szervezésében folytatódnak a *Terminológiai előadássorozat* címmel meghirdetett magyar nyelvű szakelőadások a Kolozsvári Műszaki Egyetem építőmérnöki, gépészmérnöki, számítástechnika, villamosmérnöki, illetve a Babeş – Bolyai Tudományegyetem (BBTE) vegyészmérnöki karán.

Az EMT vendégtanár programjának keretében magyarországi meghívottak és hazai egyetemi oktatók tartják meg előadásukat, kiemelt figyelmet szentelve a magyar szak kifejezések elsajátítására.

A novemberi előadások programja*Gépészmérnöki Kar*

2003. 11. 06. (csütörtök) 16.00 - 20.00 óra	Dr. Döme Béla (Győr)	Városi közlekedési járműtelepek komplex fejlesztési lehetőségei Gépipari mérési eljárások
---	----------------------------	---

Helyszín: a Báthory István Líceum fizikuma
(Kogălniceanu u. 2. szám, II. emelet)

Vegyészmérnöki Kar

2003. 11. 08. (szombat) 10.00 - 12.00 óra	Dr. Majdik Kornélia (Kolozsvár)	A nehézfémek eltávolítása szennyvizekből bioszorcipió útján
2003. 11. 13. (csütörtök) 18.00 - 20.00 óra	Dr. Szabadai Zoltán (Temesvár)	Hosszúéletű triplétállapotok lehetséges szerepe a retinsav fotozomerizációs folyamatában
2003. 11. 27. (csütörtök) 18.00 - 20.00 óra	Dr. Salló Ervin (Temesvár)	A molekulafogalom fejlődése
2003. 11. 27. (csütörtök) 18.00 - 20.00 óra	Dr. Muzsnay Csaba (Kolozsvár)	A víz különleges sajátossága és szerkezete közötti kapcsolat

Helyszín: a BBTE Kémia és Vegyészmérnöki Karának épülete (Arany
János u. 11. szám), földszint, 48-as terem (volt 43-as).

Építőmérnöki Kar

2003. 11. 13. (csütörtök) 16.00 - 20.00 óra	Dr. Kormos Gyula (Budapest)	Különleges vasutak a városi közlekedésben
	Dr. Balogh Balázs (Budapest)	Hagyomány és modern – építészeti esélyeink

Helyszín: a Báthory István Líceum fizikuma
(Kogălniceanu u. 2. szám, II. emelet)

Villamosmérnöki Kar

2003. 11. 18. (kedd) 18.00 - 20.00 óra	Dr. Ádám Tihamér (Miskolc)	Mikrovezérlők alkalmazástechnikája
	Vásárhelyi József (Miskolc)	Programozható logikák

Találkozó: a Malom (Barițiu) u. 28. szám alatti főépület előcsarnokában

Számítástechnika Kar

2003. 11. 20. (csütörtök) 18.00 - 20.00 óra	Somodi Zoltán (Kolozsvár)	Futószálak és folyamatok a Windows és Linux operációs rendszerekben
2003. 11. 27. (csütörtök) 18.00 - 20.00 óra	Dr. Buzás Gábor (Kolozsvár)	Barangolás az új fogalmak világában

Találkozó: a Malom (Barițiu) u. 28. szám alatti főépület előcsarnokában

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Bővebb információk az eniko@emt.ro címen kérhetők.

EMT-RENDEZVÉNYEK

Beszámoló

Szabad szoftvekről hallhattunk bemutató, népszerűsítő előadásokat október 24-én a Protestáns Teológia és az EMT közös rendezvényén. Az *FSF.hu Alapítvány* szakértői beszéltek az informatika egyre nagyobb területén megoldásokat adó – hozzáférhető forráskódú, szabadon módosítható, terjeszthető, továbbadható, továbbfejleszhető – programokról.

A közel 50 résztvevő előbb *Varga Csaba Sándor* előadásából ismerhette meg a szabad szoftverek filozófiáját, a GPL, BSD és néhány hasonló licenz lényegét, melyek ezen programok közzétételét, használatát, terjesztését szabályozzák. A ma rendelkezésre álló szabad szoftverek száma 40.000 körül van (sourceforge.net). Ezek között két jelentős operációs rendszer is található, a *Linux*, amelynek számos terjesztése ismert és a különböző *BSD*-k.

Noll János népszerű, versenyképes, szabad felhasználói alkalmazásokat mutatott be. Ezek egyrésze nemcsak szabad operációs rendszeren fut, hanem más platformokon is, például a „nyílászáróról elnevezett” rendszeren. Ilyen például az *OpenOffice.org* teljes irodai szoftvercsomag, amely magyarul „beszél”, magyar nyelvi eszközökkel rendelkezik (helyesírás-ellenőrző, elválasztás), kompatibilis a MS Office programokkal. Érdemes kipróbálni, akár Windowson is az ugyancsak magyarított *Mozilla* böngészőt, a *GIMP* képszerkesztőt vagy a *Blender* modellező programot. Beszéltek még Linux alatt futtatható Windows emulátorokról, amelyekkel megszokott alkalmazásainkat operációsrendszer-csere után is használhatjuk: Wine, WineX, Crossover.

Daczi László az *FSF.hu* által végzett szoftverhonosításokról és magyar dokumentációk készítéséről beszélt. Az általa összegyűjtött, irányított közel 150 önkéntes végezte az *OpenOffice.org* és a *Mozilla* fordítását, magyarítását, magyar nyelvi eszközök beépítését. A dokumentációkra legalkalmasabbnak az *SGML* metanyelv bizonyult.

Utolsó előadóként a biztonsági szakértő *Mátó Péter* szerveken használható szabad szoftvereket mutatott be. Hallhattunk a verhetetlen *Squid proxy*ről, az *Apache* webszerverről, a *Samba* fájl- és nyomtató-kiszolgálóról, belső hálózatokat védő *tűzfal* megoldásokról. Az előzőkhöz hasonlóan ez az előadás is hasznos szakmai beszélgetésbe torkollott.

Juhasz.Peter(kukac)proteo.kereszteny.hu

EMT-KONFERENCIÁK

Beszámoló

ENELKO 2003

Energetika – elektrotechnika Konferencia

Kolozsvar, 2003. október 3-5.

Negyedik alkalommal szervezte meg az EMT Energetika-elektrotechnika Szakosztálya Kolozsvaron, a Bethlen Kata Diakóniai Központban 2003. októberének első hétvégéjén az ENELKO – Energetika-elektrotechnika Konferenciát. Az immár hagyományos őszi szakmai találkozó kiváló alkalmat teremt minden évben a magyar anyanyelvű hazai és külföldi villamosmérnökök szakmai életének összehangolására és a magyar szaknyelv ápolására.

Idén a Magyarországról és Románia több nagyvárosából érkező szakemberek 38 előadást hallgathattak meg az újdonságokról és tendenciákról az energia termelése és felhasználása területéről. A délelőtti plenáris előadások mindenki számára érdekes tematikákat taglaltak többek között az energiapolitikákról és az energiagazdálkodásról, a villamosgépek modern szabályozási technikáiról és a manapság egyre inkább széles körben alkalmazott digitális jelprocesszorokról. De a hallgatóság megismerkedhetett Nagyvárad villamosításának történetével is.

Délután három szekcióban folytatódott a dolgozatok bemutatása. A legtöbb előadás az *Energetika szekció* keretében hangzott el. Több előadó foglalkozott korunk energetikájának nagy problémáival: a szolgáltatott villamosenergia minőségének és megbízhatóságának növelésével, a termelés hatásfokának növelésével, a megújuló energiaforrásokkal, stb., de hallhattunk előadásokat a távhőellátásról is. E témakörhöz, a sokakat érintő, tömbházlakásokba felszerelt törpe hőközpontokhoz kapcsolódott a legtöbb hozzászólás is. Az e témakörben terjedő hiedelmekkel szemben jó volt megismerni a szakemberek hozzáértő véleményét.

Az *Elektrotechnikai szekció* keretében megtartott 9 előadás főleg a villamos gépek és hajtások tematikájával foglalkozott. Szakmailag tartalmas előadásokat hallhattunk a szinkron és az aszinkron lineáris motorokról, a hibrid léptetőmotorokról, a túlfeszültség-védelmi eszközökről, különböző hajtásszabályozási technikákról és több más érdekes témáról.

A harmadik szekcióban az automatizálás és szakirányú oktatás témakörével foglalkoztak a szakemberek. Több előadó ismertette kutatási eredményeit a szabályozástechnika és a teljesítményelektronika különböző ágaiból. Akik ezt a szekciót választották, további előadásokat hallhattak a délelőtt is ismerttetett digitális jelprocesszorok alkalmazásairól, modern korrozívvédelmi technikákról. A felsőoktatásban dolgozók érdeklődésére joggal tarthattak igényt a villamosmérnöki oktatáshoz kapcsolódó előadások is.

A szakmai előadások mellett számos, ugyancsak sikeres program várt a résztvevőkre – állófogadás, kirándulás Kalotaszegre – amelyek kitűnő alkalmat adtak a személyes kapcsolatok ápolására, új ismeretségek kialakítására, jövőbeni szakmai együttműködések alapjainak lerakására.

Végezetül megemlíthetjük, hogy a résztvevők nagy része úgy búcsúzott el egymástól, hogy „legkésőbb jövőre ugyanitt találkozunk”. Úgy legyen!

Szabó Loránd

Körmöczi János Fizikusnapok

2003. október 10-12.

Évek óta az erdélyi magyar fizikatanárok számára a Körmöczi János Fizikusnapok jelentik a tanév első jelentős rendezvényét. A fizikusnapok keretén belül a résztvevők rendszerint színvonalas előadásokat hallgathattak és érdekes műhelyfoglalkozásokon vehettek részt.

Örömmel értesültünk arról, hogy az idén az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Fizika Szakosztálya a Körmöczi János Fizikusnapokat a hagyományostól eltérő módon, tanulmányi kirándulás formájában szervezi meg. Az úticél: Budapest.

Pénteken reggel Marosvásárhelyről indult a kisbusz a résztvevőkkel, és késő délután érkezett meg a magyar fővárosba. Útközben a marosvásárhelyi fizikatanárokhoz csatlakoztak a segesvári, kolozsvári, csíkszeredai, gyergyószentmiklósi, margittai és szatmárnémeti fizikatanárok. A gazdagnak ígérkező program feleltette a hosszú utazás fáradalmait. Az érkezés után, a program első állomáshelyeként egy XI. kerületi általános iskolát látogattunk meg Szénási Istvánné, a kerületben a fizikáért felelős szaktanár vezetésével, aki kedvesen fogadott bennünket, és számos szakkönyvvel ajándékozott meg.

A hűvös és borongós szombat délelőtt Csillebércen, a Központi Fizikai Kutató Intézetben talált bennünket, ahol Dr. Lovas István akadémikus az Atomenergia Kutató Intézetet és a kutatóreaktort mutatta be az intézet igazgatójának közreműködésével. Amint megtudtuk, a 10 MW névleges üzemi teljesítményű, 14,4 kg üzemanyaggal működő kutatóreaktort lényegében neutronforrásként alkalmazzák. Az alapkutatáson és oktatáson kívül az izotópgyártás és a roncsolásmentes anyagvizsgálat is a felhasználási területei közé sorolható.

A délutánt a Csodák Palotája varázslatos világában töltöttük, ahol sokunk régi ismerőse, Dr. Härtlein Károly fogadott, és a legújabb kísérleteivel kápráztatott el bennünket.

Vasárnap reggel, elhagyva szálláshelyünket, a BME Villamosmérnöki Karának kollégiumát, a háromnapos kirándulás utolsó mozzanataként meglátogattuk a Terror Házát, majd hazafelé vettük utunkat. Sötétedéskor fáradtan, de jó hangulatban léptük át a határt.

A résztvevő tanárok nevében elmondhatom: jól éreztük magunkat a kiránduláson, és élményekkel, sok hasznos ismerettel a tarsolyunkban tértünk haza.

Köszönet érte Dr. Lovas Istvánnak és Dr. Härtlein Károlynak, valamint a szervezőknek, köztük Csegi Sándornak, a Fizika Szakosztály elnökének, illetve Pap Tündének és Matekovits Hajnalkának, akik az EMT képviselőjében el is kísérték a fizikatanárok csoportját Budapestre.

Elmondhatjuk, hogy az idei Körmöczi János Fizikusnapok is bejegyezhető az EMT sikeres rendezvényeinek sorába.

Rend Erzsébet fizikatanár,
Margitta

A kiadvány megjelenését támogatja:
Illyés Közalapítvány – Budapest

Társszervezeteink rendezvényei

microCAD 2004

Nemzetközi Tudományos Konferencia

Időpont: 2004. március 18-19.

Helyszín: Miskolci Egyetem

Céja: a Miskolci Egyetem akkreditált tudomány területein tevékenykedő hazai és külföldi kutatóknak, szakembereknek és PhD hallgatóknak lehetőséget biztosítani kutatási eredményeik bemutatására, az eredmények megvitatására, új szakmai és emberi kapcsolatok kiépítésére

Jelentkezési határidő:

- előadóknek 2003. november 28.
- résztvevőknek 2004. február 28.

Bővebb információ: <http://www.uni-miskolc.hu/~microcad>

Várjuk jelentkezésüket!

Dr. Lehoczky László
osztályvezető, Miskolci Egyetem
Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály

Megjelent a Firka 2003/2004 – 2. száma

A tartalomról:

- Fizika:* A fizika szerepe és helye a tudományban,
A digitális fényképezőgép,
Kozmológia,
Fizikai témájú példák aktív oktatási eljárásokra,
Alfa-fizikusok versenye,
Kitűzött fizika feladatok,
Megoldott fizika feladatok,
Vetélkedő.
- Kémia:* Kísérletezzünk,
Kitűzött kémia feladatok,
Megoldott kémia feladatok,
Hírek.
- Informatika:* Magyarok a számítástechnika történetében,
Kitűzött informatika feladatok,
Megoldott informatika feladatok.

EMT TÁJÉKOZTATÓ

Szerkesztik: Horváth Erika, Kovács Enikő, Matekovits Hajnalka,
Pap Tünde, Prokop Zoltán, Tibád Zoltán

Cím: Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút
(Magyar u.) 116. sz.,

Postacím: 400750 Cluj, C.P. 1-140.

Tel./Fax: 0264-590825; 0264-594042; 0744-783237,

E-mail: emt@emt.ro,

Honlap: <http://www.emt.ro>

Bankszámlaszámok:

SV7971871300 /ROL – BRD Suc. Cluj

SV6401121300 /EUR – BRD Suc. Cluj

SV6715841300 /USD – BRD Suc. Cluj

2511.1-815.1 /ROL – BCR Suc. Cluj

2511.1-815.3 /USD – BCR Suc. Cluj

Exp.

EMT
RO – 400750
CP. 1–140